

Temettü Nedir?

Temettü, yani kâr payı, borsada işlem gören bir şirketin net dönem kârı üzerinden şirket ortaklarına hisse senedi oranlarına göre dağıtılan paydır. Bu kâr iki şekilde verilir; biri nakit olarak, diğeri ek hisse senedi olarak. Genellikle yıl sonu finansal sonuçlarına göre dağıtılır ve hisse senedinin değer artışına ek olarak düzenli bir gelir kaynağı sağlar.

Temettü hem önemli bir gelir kaynağıdır hem de uzun vadede temettü gelirleri yeniden hisseye yatırılırsa likidite döngüsü sağlar. Örneğin, 1940–2024 yılları arasında S&P 500 endeksinde sağlanan toplam getirinin ortalama %34'ü dağıtılan temettü gelirlerinden kaynaklanmıştır. Bu istatistik, temettülerin uzun vadeli yatırım başarısına önemli bir katkısının olduğunu gösterir.

Temettü, özellikle durağan veya düşüş eğilimli piyasa koşullarında önem kazanır. Bunun nedeni düzenli getiri sağlayabilmesidir. Araştırmalar, temettü ödeyen şirketlerin hisse performansının uzun vadede daha istikrarlı olduğunu ve daha az dalgalanma gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu avantajlarından ötürü uluslararası piyasalarda 25 yıl üst üste temettüsünü artırmış köklü şirketlere “Temettü Aristokrati” denir.

Şirketlerin Temettü Politikası Nasıl İşler?

Bir anonim şirket temettü dağıtım kararı vereceği zaman yönetim kurulu teklif yapar ve genel kurul da bu teklifi onaylar. Bu sayede resmileşen temettü dağıtım kararı ile kârın ne kadarının temettü olarak dağıtılacağı karara bağlanır. Halka açık şirketler, kâr etmiş olsalar dahi temettü dağıtmama kararı alabilirler; bu tamamen şirketin büyüme planlarına ve temettü politikasına bağlıdır. Kârını yeni yatırımlara harcamak isteyen şirketler temettü dağıtmayabilir. Ancak köklü şirketler, piyasada güven kazanabilmek için düzenli temettü dağıtım politikası yürütebilirler.

Temettü ödeme sıklıkları da şirket inisiyatifindedir. Yılda bir, altı ayda bir veya üç ayda bir temettü dağıtılabilir. Borsa İstanbul şirketlerinde temettü ödemeleri genellikle yılın ikinci çeyreğinde (ilkbahar aylarında), yıllık genel kurul toplantılarının ardından gerçekleşir.

Kâr payı avansı (ya da temettü avansı), bir şirketin yıl sonu kârının dağıtımı için belirlenen temettü ödemesini yıl içinde önceden, genellikle geçici olarak yaptığı bir ödeme şeklidir. Şirket, yılın belirli bir döneminde elde ettiği kârın bir kısmını, yıl sonunda yapılacak olan kâr payı ödemesinin öncesinde yatırımcılara avans olarak verir. Bu ödeme, şirketin nakit akışını yönetme amacı güder ve yatırımcılara yıl sonunda ödenecek toplam temettü tutarından belirli bir kısmı erken verme imkânı tanır. Kâr payı avansı, genellikle şirketin likiditesini ve kâr durumunu değerlendirdikten sonra yapılır ve geçici bir ödeme olarak kabul edilir.

Temettü dağıtacak şirket, öncelikle dağıtacağı temettü tutarını ve tarihini kamuoyuna duyurur. Temettü dağıtım tarihinde hisseye sahip olan herkes payına düşen temettüyü almaya hak kazanır. Temettü almaya hak kazanmak için, temettü ödeme gününden bir iş günü önce hisseyi elinde bulundurmak gerekir.

Temettü dağılımı yapıldıktan sonra şirketin hisse senetlerinde hisse başı temettü ödemesi kadar düşüş yaşanır. Bu nedenle, bazı yatırımcıların yaptığı gibi son gün hisseyi alıp temettü hakkı kazanmanın hiçbir manası kalmaz. Aksine, komisyon maliyetleri de düşünüldüğünde kısa vadede kayıp yaşanabilir.

Temettü Türleri

Temettü ödemeleri iki şekilde yapılır: Kârın nakit olarak ödendiği nakit temettü ve ek hisse verilen hisse temettüsü. Bedelsiz sermaye artırımları, şirket kârını sermayeye ekler ve yeni hisse senetleri çıkarır. Bedelsiz verilen hisseler, ortaklara payları oranında dağıtılır. Sonuç olarak, ortakların ellerindeki hisse senedi sayısı artar; ancak şirketin piyasa değeri değişmediği için hisse fiyatı teorik olarak aynı oranda düşer. Böylece toplam varlık değeri değişmez; şirket sadece kârını hisse olarak geri vermiş olur.

Nakit temettü ödemeleri genellikle tek seferde yapılırsa da bazen taksitler halinde de ödenebilir.

Temettü Verimi Nedir ve Nasıl Hesaplanır?

Temettü verimi (dividend yield), bir hisse senedinin sağladığı temettü gelirinin hisse fiyatına oranını gösteren bir göstergedir. Basitçe, hisseye ödediğiniz paranın size temettü olarak geri dönen yüzdesidir. Formül olarak:

$$\text{Temettü Verimi (\%)} = (\text{Hisse Başı Brüt Temettü Tutarı} / \text{Hisse Senedi Fiyatı}) \times 100$$

Hisse senedi fiyatı olarak ödeme tarihinden önceki günün kapanış fiyatı kullanılır.

Temettü veriminin yüksek olması, her zaman şirketin finansal durumunun iyi olduğunun göstergesi değildir. Hisse fiyatı düşerse temettü verimi yükselir; çünkü bu düşüş, şirketin zor durumuna işaret eder. Bu duruma “temettü verimi tuzağı” denir. Aşırı yükselen temettü verimi, şirketin finansal durumunun kötüye gidişini gösterdiği için temettü kesintisinin belirtisi olabilir.

Temettü alınacak şirket seçilirken, şirketin kârlılık durumu, temettü geçmiş ve ödeme oranı gibi faktörler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Temettü Yatırımı

Uzun Vadeli Bir Yatırım Stratejisi Olarak Nasıl Değerlendirilir?

Temettü yatırımı sabır ve dikkat gerektirir. Kısa vadeli al-sat yapmak yerine, uzun vadeli yatırım yapıp gelen temettüyü tekrar piyasa araçlarına yatırmak temettü üzerinden bileşik kâr elde etmeyi sağlayabilir.

Ayrıca temettü yatırımı iyi bir emeklilik planı olarak da görülebilir. “Temettü emekliliği” olarak adlandırılan bu stratejide, yıllarca biriktirilen hisseler ile emeklilik döneminde düzenli temettü geliri elde edilir ve emekli hayatı daha rahat bir şekilde sürdürülebilir. Bu pasif gelir yaklaşımı, yatırımcıların zamanla finansal bağımsızlık elde etmelerini mümkün kılabilir.